

A
06
D
66

RICHTING PROEFSTATION VOOR TUINBOUW ONDER GLAS TE NAALDWIJK

Freesia

Gebruikswaardeonderzoek 1e en 2e beoordeling herfststeelt 1982

R.I.V.R.O.

J.C. Doorduyn, C. Heidemans

Naaldwijk,
Februari 1983

Niet voor publikatie

Intern verslagnr. 133

A
06
D
66

STICHTING PROEFSTATION VOOR TUINBOUW ONDER GLAS TE NAALDWIJK

Freesia

Gebruikswaardeonderzoek 1e en 2e beoordeling herfstteelt 1982

R.I.V.R.O.

J.C. Doorduyn, C. Heidemans

Naaldwijk,
Februari 1983

Niet voor publikatie

Intern verslagnr. 133

2227953

Proefopzet

Op 26 mei 1982 zijn in drievoud 46 freesiarassen geplant ter beoordeling op de mogelijkheden voor herfstbloei.

Van de 46 rassen waren er 10 vergelijkingsrassen, 13 rassen voor de eerste en 23 rassen voor de tweede beoordeling.

Het plantmateriaal was onder dezelfde omstandigheden gegroeid en was afkomstig van een voorjaarsteelt in 1981 op het Proefstation voor de Bloemisterij te Aalsmeer.

Proef- en proefveldgegevens

Plantmateriaal	: kralen 3½ - 4½.
Geroid	: half mei 1981.
Bewaring bij 2°C	: begin juni 1981 - 20 januari 1982.
Preparatie bij 30°C	: 20 januari 1982 - 4 mei 1982.
Nabehandeling bij 14°C (1)	: 4 mei 1982 - 26 mei 1982.
Plantdatum	: 26 mei 1982.
Ontsmetten v.d. kralen	: 30 minuten in 2% Difolatan.
Plantdiepte	: 5 cm.
Grondafdekking	: 2 cm houtmot.
Veldoppervlak	: 4 regels van 8 mazen (50 x 100 cm).
Plantafstand (2, 3)	: 12 kralen per regel.
Aantal/m ² bed	: 96.

- 1) Van de rassen Aida en Blue Navy waren er na de celbewaring onvoldoende kralen over vanwege verstening. Van deze rassen is nieuw materiaal geleverd welke echter geen nabehandeling van 14°C hebben gehad.
- 2) Voor stadiumonderzoek is per herhaling één plant gebruikt.
Voor de oogst komen per ras dus $3 \times 47 = 141$ planten in aanmerking.
- 3) Van de rassen Côte d'Azur en Miranda zijn vanwege een te kort aan kralen als gevolg van verstening 3×40 kralen geplant.

Klimaat tijdens de aanlegfase

Een week voor het planten is de kas gekrijt. Op 8 juli is de kas opnieuw gekrijt omdat het meeste krijt was weggesleten. Het beweegbare schermdoek

in de kas is alleen gebruikt wanneer dat nodig was voor de grondtemperatuur.

Op 1 september is de helft van het krijt verwijderd en op 15 september de overige helft.

Met het krijt doch zonder schermdoek werd 70 à 75% van het licht onderschept.

Er is gestreefd naar een grondtemperatuur van 15 - 18°C. Om dit te realiseren is vaak gebruik gemaakt van grondkoeling, doch in de tweede helft van juni was een aantal dagen stoken noodzakelijk.

In de onderstaande tabel is het grondtemperatuurverloop per decade weergegeven.

Gemiddelde etmaal grondtemperatuur (10 cm diepte per decade + hoogste en laagste gemiddelde etmaal grondtemperatuur in °C).

Maand	juni			juli			augustus		
Decade	1	2	3	1	2	3	1	2	3
gemiddeld	15.8	16.2	18.0	16.8	16.5	15.3	15.3	14.8	15.3
maximum	16.9	17.3	19.1	17.6	17.9	16.0	15.7	15.7	15.8
minimum	14.7	15.6	16.0	16.3	15.2	14.3	14.6	14.1	14.4

Als minimum ruimtetemperatuur is 14°C aangehouden en als maximum 25°C met behulp van matraskoeling.

Waarnemingen

In tabel 1 zijn de gewaswaarnemingen te vinden, waarover nog het volgende valt op te merken:

- Van alle freesia's zijn de extra zijscheuten geteld en weggehaald.
Dit is weergegeven in de kolom % splijters.
- De gewasgroei was over het algemeen welig. Daarom is op 25 augustus blad geplukt. Hieraan vooraf is de bladlengte gemeten en een waardering gegeven voor bladbreedte en stevigheid.
- Zowel van de uitgeplante kralen als de gerooide knollen is het gewicht per 100 stuks bepaald.

In tabel 2 zijn de waarderingscijfers van de V.K.C.-freesia te vinden. Er zijn cijfers gegeven in een reeks van 1 tot 5 waarbij het cijfer 1 overeenkomt met zeer ongunstig en 5 met zeer gunstig. Wanneer bij een ras eenzelfde opmerking 5 of meer keer voorkwam, is deze vermeld in de kolom opmerkingen.

In tabel 3 is de produktie en de lengteverdeling weergegeven. Tevens het percentage lengtescheuren en dwarsscheuren.

Tabel 4 geeft een overzicht van de oogstduur en daarbij het tijdstip waarop 50% van zowel de hoofdtak als de hakenproduktie is bereikt.

Wegens het ontbreken van geschikte uitbloeiruimte zijn er geen houdbaarheidswaarnemingen gedaan.

Tabel 1

soort	Paz	inzender	kleur	E/O	gewicht gr per 100 kralen	niet afge- komen	blad		stengel		bloem		le bloei datum	rooien gewicht 9 100 knoll
							lengte (voor het bladplukken 23 aug)	breedte 2)	lengte (cm)	afstand zijstengel bloeiwijze	lengte bract.	aantak bloemen per kam		
jaar	Ankara	Penn.	wit	E	201	2,8	99	n	94	37	6,2	10,7	28-8	710
	Arundel	Wu	wit	E	145	0,7	106	s	96	36	3,8	10,0	21-8	820
	Blue Navy	Penn.	blauw	D		2,1	95	n	92	33	2,8	12,2	24-9	466
	Etna	Wu	paars	D	186	0,7	104	b	108	28	1,7	11,3	10-9	1262
	Ivora	Penn.	wit	E	167	0,7	107	n	104	46	6,8	9,6	30-8	901
	Lipplizamer	"Floride"	wit	E	175	0,0	104	n	101	31	2,2	10,4	10-9	626
	Marianne	v. Os	rood	D	179	0,7	111	n	102	29	2,1	11,2	13-9	1125
	Hazurka	Penn.	blauw	D	170	4,3	102	n	91	35	1,8	12,2	30-8	805
	Pink Glow	v. Os	rose	E	196	0,0	101	b	96	34	1,6	12,8	31-8	845
	Snow Strom	"Floride"	wit	E	203	0,0	109	s	97	31	3,9	8,5	27-8	894
	Starfire	v. Staa	rood	E	203	3,5	88	s	107	31	1,7	9,8	13-9	1271
	White Wings	v. Staa	wit	D	177	5,0	101	n	83	27	3,4	13,7	8-9	804
	TJce Berg	Wu	wit	E	165	12,1	100	n	109	30	1,4	11,0	16-9	605
jaar	Alda	Penn.	licht paars	D			99	n	101	34	1,6	13,5	21-9	669
	Angellique	v. Zanten	licht geel	E	157	0,0	114	n	109	34	2,0	10,9	4-9	823
	Alminda	v. Staa	rood/geel	D	183	0,7	91	n	106	38	2,2	9,8	31-8	985
	Athene	Penning	wit	E	208	0,7	104	n	91	29	2,6	13,6	4-9	568
	Butterfly	v.d. Berg	geel	D	238	0,0	109	n	101	29	2,1	11,4	6-9	763
	Chloë	Wu	licht geel	D	195	2,8	89	n	86	33	1,7	9,1	4-9	733
	Escapade	Valstar	rood	D	200	3,7	88	b	101	34	2,3	11,9	3-9	843
	Fanfare	Penn.	licht geel	D	180	0,7	104	n	102	37	3,4	16,2	4-9	658
	Golden Rocks	v. Os	geel	E	157	0,7	98	n	101	34	3,3	14,4	10-9	702
	Hellios	Penn.	donker geel	D	239	0,0	104	n	103	39	4,9	12,0	31-8	723
	Magdalena	Valstar	geel	E	173	1,4	101	n	100	34	1,7	15,0	2-9	793
	Narcotta	v.d. Berg	rood	D	158	3,5	103	b	98	28	1,9	13,6	29-8	1046
	Norra	Wu	licht geel	E	239	0,0	93	n	85	34	4,3	13,0	3-9	798
	Pallas	Wu	rose/rood	D	206	0,7	102	n	100	29	2,2	10,2	11-9	891
	Panama	Wu	rose/rood	E	236	0,0	109	n	98	26	2,0	14,1	5-9	883
	Parona	v.d. Berg	paars/rood	D	154	1,4	106	b	94	39	2,2	11,6	31-8	1030
	Polaris	Wu	wit	E	185	0,0	106	b	102	34	2,5	10,9	28-8	805
	President	Wu	rood	E	167	0,7	106	n	102	31	2,0	9,5	5-9	1101
	Rosali	v. Staa	rood/geel	D	181	2,1	98	n	101	32	1,8	12,7	1-9	1138

vervolg tabel 1

	Solidor	Wu	geel	E	195	1,4	34	103	b	2,0	106	34	2,3	10,8	30-8	653
	Ural	Wu	blauw	E	166	1,4	61	91	n	3,7	93	30	2,4	13,8	9-9	584
	Welkin	v.d. Berg	blauw	E	217	0,7	32	96	b	1,0	93	37	4,4	11,0	20-8	1033
	75-121	v.d. Berg	brons	D	254	1,4	17	112	n	2,7	107	45	3,4	11,0	31-8	748
test	Aurora	test	geel	E	136	3,5	22	90	s	4,0	98	30	1,5	11,4	31-8	730
	Ballerina	"	wit	E	191	0,7	51	109	s	2,3	95	35	2,8	11,4	25-8	976
	Carmen	"	rood	E	170	2,1	14	106	n	3,0	106	31	2,1	13,6	30-8	1136
	Côte d'Azur	"	blauw	E	220	2,5	4	108	n	1,7	104	22	1,5	11,1	17-9	1239
	Fantastij	"	geel	D	155	7,8	9	93	n	3,0	87	36	3,9	11,6	29-8	796
	Golden Medlody	"	geel	E	186	0,7	43	89	n	4,3	87	41	4,4	10,7	26-8	723
	Miranda	"	wit	E	143	10	3	101	-s	4,0	95	33	2,9	12,9	10-9	842
	Red Star	"	rood	E	206	0,7	10	99	n	3,7	92	23	1,9	9,6	12-9	1073
	Royal Blue	"	blauw	E	201	0,7	29	106	s	2,0	87	27	1,5	10,1	28-8	956
	Uchida	"	blauw	D	218	4,3	11	105	b	1,3	99	37	2,0	13,4	8-9	1427

- 1) Inzender
- v.d. Berg = v.d. Berg, Breezand
- "Floride" = v.d. Berg, Noordwijkerhout
- v. Os = v. Os, Bergschenhoek
- Penn. = Penningen, Honselersdijk
- v. Staa = v. Staaveren, Aalsmeer
- Valstar = Valstar, Honselersdijk
- Wu = Wulfinghoff, Rijswijk
- v. Zanten = v. Zanten, Hillegom
- 2) Bladbreedte
- S = smal
- N = normaal
- B = breed
- 3) stevigheid v.h. blad
- 1 = liggend op het gaas
- 2 = ver doorgebogen
- 3 = hangend
- 4 = enigszins gebogen
- 5 = rechtopstaand

Label 2

Ras	gelijk- matigheid	Bloem	bloei- wijze	haken	hoofd- stengel	blad	gebruiks- waarde	totaal	totaal gem.	opmerkingen
Ankara	2,8	4,0	2,7	2,3	2,8	2,9	2,6	20,1	2,9	krom
Arundel	3,2	3,3	3,0	2,6	3,4	3,0	3,1	21,6	3,1	
Blue Navy	2,7	3,3	2,7	2,3	2,8	2,6	2,3	18,7	2,7	te laat
Etna	3,2	2,9	3,2	3,3	3,6	3,0	3,0	22,2	3,2	
Ivora	2,8	3,4	2,7	2,3	2,8	2,7	2,5	19,2	2,7	
Lippizaner	3,1	3,5	3,3	2,4	3,4	2,9	3,4	22,0	3,1	
Marianne	3,0	3,8	3,5	2,9	3,1	3,0	3,4	22,7	3,2	laat
Mazuria	3,0	3,0	3,6	2,6	2,7	2,9	2,8	20,6	2,9	
Pink Glow	3,8	3,6	4,2	3,3	4,4	3,3	4,3	26,9	3,8	virus/korte haken
Snow Storm	3,0	3,1	3,0	2,3	2,7	2,8	2,7	19,6	2,8	
Starfire	2,9	3,0	2,8	2,1	2,9	2,9	2,6	19,2	2,7	laat
White Wings	3,1	3,9	2,7	2,5	3,1	2,7	2,9	20,9	3,0	
IJce Berg	3,2	3,8	2,8	3,3	4,1	3,2	3,4	23,8	3,4	laat
gem	3,1	3,4	3,1	2,6	3,2	2,9	3,0		3,0	
Alda	3,1	3,2	3,1	2,6	3,0	2,6	2,7	20,3	2,9	laat/krom
Angelique	3,5	3,4	4,0	3,2	3,7	2,9	3,6	24,3	3,5	breeksteel
Almanda	3,2	3,0	2,8	2,8	2,4	2,8	2,6	19,6	2,8	slap/krom
Athene	3,4	3,4	3,1	2,6	3,4	3,3	3,4	22,6	3,2	
Butterfly	3,2	3,4	3,5	2,6	3,4	3,0	3,2	22,3	3,2	
Chloë	2,7	3,6	3,3	2,0	2,9	2,7	2,7	19,9	2,8	
Escapade	2,7	2,8	2,9	2,6	2,5	2,4	2,5	18,4	2,6	virus
Fanfare	3,1	3,5	2,7	2,5	3,1	2,9	2,8	20,6	2,9	
Golden Rocks	3,0	3,0	2,9	2,2	3,7	3,0	3,0	20,8	3,0	
Helios	2,5	3,0	2,5	2,9	3,3	2,7	2,6	19,5	2,8	
Magdalena	3,4	2,9	3,8	3,1	3,4	3,6	3,5	23,7	3,4	
Marcotta	2,9	3,2	3,0	2,4	3,0	2,6	2,5	19,6	2,8	
Morra	3,2	3,2	2,7	2,5	3,5	2,9	3,0	21,0	3,0	
Pallas	3,2	3,2	3,6	3,4	3,5	3,1	3,4	23,4	3,3	
Panama	3,1	3,6	3,7	2,7	3,7	3,1	3,4	23,3	3,3	
Parona	2,9	3,1	3,0	2,3	2,4	2,1	2,4	18,2	2,6	
Polaria	3,2	3,3	3,5	3,3	3,8	2,7	3,6	23,4	3,3	
President	3,2	3,8	3,1	2,1	3,5	2,9	3,2	21,8	3,1	
Rosali	2,8	2,8	3,0	2,4	2,0	2,2	2,2	17,4	2,5	

vervolg tabel 2

Ras	gelijk- matigheid	bloem	bloei- wijze	haken	hoofd stengel	blad	gebruiks- waarde	totaal	totaal gem.	opmerkingen
Solidor	2,9	3,4	3,1	2,8	3,3	2,5	2,8	20,8	3,0	
Ural	3,0	3,0	2,8	3,4	3,2	3,1	3,2	21,7	3,1	
Wellum	2,8	3,1	2,6	2,2	2,5	2,8	2,8	18,8	2,7	
75-121	3,1	2,6	2,9	2,6	3,0	2,9	2,5	19,6	2,8	
gem	3,0	3,2	3,1	2,7	3,1	2,8	2,9		3,0	
Aurora	3,3	2,6	3,6	2,6	2,8	3,7	3,1	21,7	3,1	
Ballerina	3,0	3,0	3,3	2,4	2,9	3,1	3,3	21,0	3,0	
Carmen	2,8	2,9	2,9	2,4	2,5	2,6	2,5	18,6	2,7	
Côte d'Azur	3,1	3,7	3,9	3,3	4,0	3,0	3,8	24,8	3,5	laat
Fantasië	2,6	3,6	2,6	2,0	3,4	2,9	2,5	19,6	2,8	krom
Golden Melody	3,2	3,1	2,9	1,9	3,0	3,3	2,9	20,3	2,9	
Miranda	3,0	3,4	3,2	2,2	3,1	3,2	3,3	21,4	3,1	virus
Red Star	3,6	3,1	3,5	2,6	3,2	3,1	3,5	22,6	3,2	
Royal Blue	3,1	2,8	3,4	2,9	2,9	2,8	3,2	21,1	3,0	virus
Uchida	3,2	2,9	3,4	2,9	2,9	2,6	3,0	20,9	3,0	krom
gemiddeld	3,1	3,1	3,3	2,5	3,1	3,0	3,1		3,0	
gemiddeld over 46 rassen	3,1	3,2	3,1	2,6	3,1	2,9	3,0		3,0	

Tabel 3. Productie en lengte verdeling in %

Ras	Hoofdstengel					Haken										totaal hoofdst. + haken	takken per 100 planten	LS %	DS %
	20/30	30/40	40/50	50/60	60/70	totaal	20/30	20/40	40/50	50/60	60/70	totaal							
Ankara	0,8	3,8	48,8	12,4	-	121	15,2	38,6	34,5	11,7	-	145	266	194	19,9				
Arundel	-	16,1	70,1	13,9	-	137	32,1	30,2	25,5	12,3	-	106	243	174	3,7	0,8			
Blue Navy	-	8,8	81,0	10,2	-	137	4,5	19,8	34,4	35,7	5,7	157	294	213	25,9				
Etna	1,6	64,8	32,8	0,8	-	128	27,1	39,7	16,5	14,5	2,3	310	438	313	9,6				
Ivora	-	5,3	55,6	29,3	9,8	133	13,7	20,5	32,9	28,8	4,1	73	206	147	26,2				
Lippizaner	-	43,8	55,4	0,8	-	130	44,0	46,0	10	-	-	50	180	138	5,0				
Marianne	2,4	54,0	32,5	11,1	-	126	35,8	48,1	13,6	1,2	1,2	81	207	148	4,3				
Mazurka	1,6	21,7	68,2	8,5	-	129	66,1	24,1	7,1	1,8	0,9	112	241	179	9,1	2,9			
Pink Glow	5,1	48,5	43,4	2,9	-	136	78,2	19,0	1,4	1,4		142	278	197	4,0	0,4			
Snow Storm	0,8	54,5	42,1	2,5	-	121	33,3	43,9	21,1	1,8	-	57	178	126	23,6	1,7			
Starfire	-	9,6	72,8	17,6	-	135	15,4	30,8	46,2	7,7	-	13	148	109	21,0				
White Wings	17,1	62,9	20	-	-	140	25,9	44,1	25,3	4,7	-	170	310	231	43,9				
Yce Berg	-	24,6	66,4	9,0	-	122	11,1	36,4	34,0	15,4	3,1	162	284	229	3,9				
Aida	-	9,6	68	22,4	-	125	4,6	23,8	47,0	21,9	2,7	151	276	197	37,3	0,4			
Angelique	20,5	16,5	44,1	17,3	1,6	127	42,5	33,2	18,1	6,2	-	193	320	227	4,4	2,5			
Alminda		9,2	51,5	36,2	3,1	130	22,8	39,0	27,9	9,6	-	136	266	190	0,7				
Athene	2,2	35,3	58,3	4,3	-	139	5,1	38,0	31,6	22,8	2,5	79	218	156	11,9				
Butterfly		59,0	38,1	3,0	-	134	57,1	29,4	11,1	2,4	-	126	260	184	11,5	1,2			
Chloë	0,8	28,8	61,9	8,5	-	118	51,6	41,9	3,2	3,2	-	31	149	109	21,5	0,7			
Escapade	3,3	22,3	58,7	15,7	-	121	12,0	48,1	21,6	8,0	1,2	162	283	208	10,2	0,4			
Fanfare	-	11,0	73,5	15,4	-	136	16,4	38,8	32,9	10,5	1,3	152	288	206	17,7	0,3			
Golden Rocks		12,2	72,7	15,1	-	139	-	25,3	41,4	30,3	3,0	99	238	170	14,3	0,8			
Helios		22,0	37,9	38,6	1,5	132	13,2	27,4	24,2	25,3	10,0	281	413	293	27,6	4,4			
Magdalena	0,8	30,8	59,2	9,2	-	120	45,1	49,1	5,8	-	-	173	293	211	1,7	3,4			
Marcotta	10,7	57,0	31,4	0,8	-	121	71,9	22,8	5,3	-	-	114	235	173	3,8	0,4			
Morra	1,4	18,6	75,0	5,0	-	140	17,7	49,4	26,6	6,3	-	79	219	156	37,4	0,9			
Pallas	-	38,0	55,5	6,6	-	137	19,7	57,6	20,2	2,5	-	198	335	239	1,5	0,3			
Panama	8,3	60,9	29,3	1,5	-	133	80,4	13,4	4,5	1,8	-	112	245	174	0,4	-			
Parona	-	7,0	60,5	32,6	-	129	47,1	42,3	10,6	-	-	104	233	168	19,7	0,9			
Polaris	5,0	30,2	55,4	9,4	-	139	22,5	53,3	21,9	2,4	-	169	308	222	13,0	-			
President		14,3	67,7	18,0	-	133		50,0	33,3	16,7	-	6	139	99	2,2				
Rosali		39,1	45,5	14,5	0,9	110	66,2	22,1	6,5	5,2	-	77	187	136	11,8	0,5			
Solidor		30,1	59,4	10,5	-	133	21,9	34,8	27,5	13,5	2,2	178	311	224	4,2	-			

Ras	20/30	30/40	40/50	50/60	60/70	totaal	20/30	30/40	40/50	50/60	60/70	totaal	totaal hoofds + haken	takken per 100 planten	LS %	DS %
Ural	9,9	45,8	43,5	0,8	-	131	28,1	31,3	31,9	7,6	1,2	342	473	340	8,5	-
Welkin	0,8	35,5	44,4	19,4	-	124	37,6	43,1	14,7	3,7	0,9	109	233	166	19,7	6,4
75-121	-	2,5	9,8	71,3	-	122	26,6	31,0	27,8	13,3	1,3	158	280	201	25,4	1,4
Aurora	2,3	46,6	51,1	1,5	-	133	56,5	41,7	1,9	-	-	108	241	171	1,7	0,4
Ballerina	4,4	40,7	50,4	4,4	-	113	30,0	42,0	22,0	6,0	-	50	163	116	17,2	3,1
Carmen	1,5	32,6	61,4	4,5	-	132	25,5	34,5	33,6	5,5	0,9	110	242	175	11,6	-
Côte d'Azur	17,7	67,3	15,0	-	-	113	34,6	29,5	18,8	13,2	3,8	234	247	211	2,9	-
Fantasy	-	9,6	47,4	41,2	1,8	114	25,0	46,9	18,8	9,4	-	32	146	112	25,3	3,4
Golden Ne	-	4,3	64,3	31,4	-	140	0,1	22,7	45,5	18,2	4,5	22	162	116	26,5	-
Miranda	-	41,4	58,6	-	-	99	18,3	18,3	36,7	25,0	1,7	60	159	147	11,9	0,6
Red Star	11,4	81,1	6,7	-	-	132	66,9	24,6	6,8	1,7	-	118	250	179	8,0	-
Royal Blue	3,1	73,3	23,7	-	-	131	-	63,6	32,7	3,6	-	110	241	172	5,0	-
Uchida	0,7	63,4	35,8	-	-	134	56,9	33,3	6,9	2,8	-	144	278	206	28,1	0,4

Productie, oogstduur en 50% oogstbedrag

[illegible]

vervolg tabel 4

[illegible]